

Načrt nakupa knjižničnega gradiva 2019

Strateške usmeritve

- Zagotavljanje novosti založniške produkcije v obsegu, kot ga predvidevajo pogoji za izvajanje knjižnične dejavnosti in/ali standardi ter strokovna priporočila za knjižnično dejavnost.
- Zagotavljanje aktualnosti knjižnične zbirke.

Pri tem sledi normativom iz standardov in strokovnih priporočil za to področje:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS št. 87/01 in 96/02).
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS št. 73/03).
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS št. 88/03).
- Standardi za splošne knjižnice (za obdobje od 1. maja 2005 do 30. aprila 2015) (2005).
- Manifest o splošnih knjižnicah (1994). Knjižničarske novice (5) 3. Priloga.

Strateški cilji in aktivnosti za leto 2019

- Izvajanje izbora in nakupa izbrane založniške produkcije, primerne za splošno knjižnico, v skladu s Pravilnikom o upravljanju knjižnične zbirke v MKL (SP A.1, cilj 1: Aktualna in učinkovita knjižnična zbirka).
- Vzdrževanje aktualne knjižnične zbirke za prebivalce Mestne občine Ljubljana in širšega območja z vsebinami, ki odražajo potrebe okolja knjižnice, z evalvacijo uporabe knjižničnega gradiva ter izločanjem zastarelih vsebin knjižnične zbirke (SP A.1, cilj 1: Aktualna in učinkovita knjižnična zbirka).
- Izboljšanje kakovosti ponudbe knjižničnega gradiva za posebne potrebe uporabnikov z oblikovanjem posebnih knjižničnih zbirk in virov (SP A.2, cilj 3: Povsod v mestu).
- Zagotavljanje kakovostne informacije o zbirki s kakovostno strokovno obdelavo gradiva.
- Knjižnica bo zbirala, obdelovala, hranila in posredovala gradivo in informacije o svoji lokalni skupnosti in s tem ohranjala lokalno dediščino.
- Načrtno bo oblikovala zbirke gradiva in informacij za ranljive skupine prebivalstva (starejši, etnične skupine, brezposelni, socialno ogroženi, uporabniki s posebnimi potrebami) (SP A.2, cilj 3: Povsod v mestu).
- Organizirala bo dejavnosti s knjižničnim gradivom za razvoj bralne kulture (SP A.2, cilj 2: Branje vedno in povsod).
- Oblikovala bo zbirke osrednje območne knjižnice in pridobivala obvezni izvod v okviru posebnih nalog OOK glede zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in obveznega izvoda.

Pričakovani učinki

- Dostopnost vse relevantne slovenske založniške produkcije uporabnikom knjižnice.
- Razvoj knjižničnih zbirk v krajevnih knjižnicah, ki bodo čim bolj usklajene z značilnostmi okolja in s tem bolj učinkovita izraba knjižničnega gradiva vsake posamezne krajevne knjižnice.
- Zagotavljanje dostopnosti knjižnične zbirke in knjižnične dejavnosti vsem prebivalcem: razvoj načela večkulturnega sodelovanja in uveljavljanje večkulturnosti v knjižnici s spodbujanjem k aktivnemu branju in kulturni izmenjavi.
- Boljša dostopnost aktualnega gradiva za uporabnike in bolj učinkovita razporeditev knjižničnega gradiva v mreži knjižnic.
- Boljša izraba prostorov v mreži knjižnic MKL.

- Uravnoteženi rezultati knjižničnega poslovanja med enotami: primerljiv obrat gradiva med primerljivimi enotami knjižnične mreže.
- Informacijska učinkovitost kataloga tako za uporabnike kot informatorje – zadovoljstvo uporabnikov.

Kazalniki uspešnosti

- Prirast na 1000 prebivalcev (2017: 208)
- Razmerje med nakupom naslovov leposlovja in stroke (v odstotkih) (2017: 45 – 55)
- Razmerje med nakupom naslovov za mladino in odrasle (v odstotkih) (2017: 22 – 78)
- Obrat knjižnične zbirke (2017: 2,7)
- Obrat zadnjega celoletnega prirasta (2017: 7,84)
- Odstotek odpisa v odnosu do prirasta (2017: 78,2 %)

Služba za pridobivanje in bibliografsko obdelavo knjižničnega gradiva

Izbor za nakup novega knjižničnega gradiva izvaja Služba za pridobivanje in bibliografsko obdelavo knjižničnega gradiva (SPOK) po kriterijih nabavne politike knjižnice z rednim pregledovanjem novosti v založniški produkciji.

Služba prav tako ureja pridobivanje novega gradiva iz obveznega izvoda, ki ga knjižnica pridobi po Zakonu o obveznem izvodu. Določa umestitev tega gradiva v mreži MKL in upošteva prirast obveznega izvoda pri nakupu novega gradiva.

Služba ureja prirast darov bralcev in drugih deležnikov, ki jih pristojni knjižničarji odberejo za knjižnično zbirko.

Služba bo zagotovila standardizirano bibliografsko obdelavo v letu 2019 pridobljenega knjižničnega gradiva v elektronskem katalogu COBISS. Glede na načrtovan prirast bo katalogizacija obsegala:

- kreiranje okrog 4.500 novih zapisov za različne tipe gradiva,
- kreiranje okrog 1.500 novih zapisov v normativni bazi podatkov CONOR.SI.

Za vse pridobljene enote knjižničnega gradiva – načrtovano 69.935 enot – bo služba zagotovila ustrezno zaščito in opremo novega gradiva za potrebe izposoje.

Služba bo pri vseh procesih upravljanja s knjižnično zbirko sodelovala z enotami knjižnične mreže MKL. Tako pri izboru novega knjižničnega gradiva, kot pri odpisu zastarelega gradiva, urejanju postavitvenega sistema za prosti pristop, načrtovanje novih zbirk ipd. Služba bo aktivno sodelovala tudi pri izvajanju inventur knjižničnega gradiva, ki bodo v letu 2019 in v naslednjih petih letih prilagojene uvedbi izposoje z RFID tehnologijo. Le ta zahteva preopremo vse zaloge knjižničnega gradiva s čipi RFID, s čimer bo opravljena tudi inventura knjižničnega gradiva.

Služba bo v letu 2019 v pilotnem projektu zastavljeno skupno nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva z Mestno knjižnico Grosuplje nadaljevala in s tem zagotavljala praktično podlago za razvoj servisa za izvajanje skupne nabave in obdelave med s splošnimi knjižnicami v večjem obsegu.

Prirast knjižničnega gradiva – načrtovan obseg in dostopnost v letu 2019

Obseg pridobivanja novega knjižničnega gradiva po Zakonu o knjižničarstvu načrtujemo na podlagi števila prebivalcev na območju knjižnice. Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice predvidevajo, da letni prirast knjižničnega gradiva obsega najmanj 250 novih enot na 1000 prebivalcev.

Na podlagi načrtov financiranja gradiva s strani Ministrstva za kulturo, s strani Mestne občine Ljubljana in primestnih občin, kjer MKL izvaja knjižnično dejavnost, za leto 2019 načrtujemo

69.935 enot nakupa novega knjižničnega gradiva, s čimer dosežemo 200 enot gradiva na 1000 prebivalcev. S tem popravljamo krivuljo pridobivanja novega gradiva iz zadnjih let, ko je nakup novega gradiva padel na 161 enot na 1000 prebivalcev. Poleg tega načrtujemo prirast še z darovi v obsegu okrog 6.500 enot in prirast z obveznim izvodom – predvidoma 1.800 enot. Skupen prirast z nakupom in ostalimi načini nabave načrtujemo v obsegu 78.235 enot, s čimer dosežemo 226 enot gradiva na 1000 prebivalcev.

Na podlagi Strokovnih priporočil knjižnica pri izboru gradiva načrtuje prirast, ki bo v knjižnični zbirki zagotavljal 50 % naslovov strokovnega in 50 % naslovov leposlovnega gradiva. Prav tako knjižnica pri izboru upošteva potrebe gradiva za otroke in mladino in zanje načrtuje prirast, ki bo v zbirki zagotavljal 25 % naslovov gradiva za otroke in mladino. Upošteva tudi potrebe in želje uporabnikov, kakor tudi specifičnost okolja, v katerem opravlja svojo dejavnost.

Referenčna zbirka in zbirke za posebne potrebe uporabnikov:

Knjižnica pri izboru gradiva skrbi za izgradnjo referenčne zbirke, ki je namenjena izposoji v knjižnici. Obsega največ 10 % celotne knjižnične zbirke in jo bo v l. 2019 obnovila s predvidoma 950 novimi enotami gradiva.

V letu 2019 bo knjižnica z ustreznim izborom dopolnjevala šestnajst posebnih tematskih zbirk, namenjenih posebnim potrebam uporabnikov, ki jih je prepoznala v preteklem obdobju:

- arhiv slovenske mladinske produkcije za študijske namene in razvoj promocije branja, bralne kulture in informacijske pismenosti pri mladih v Pionirski – CMKK;
- književna didaktika – zbirka za podporo razvijanja književne kulture pri otrocih;
- zbirka gradiva za etnične skupine na področju knjižnice;
- Hiša svetov – z gradivom s področja človekovih pravic, varovanja ogroženih družbenih skupin, odgovornega ravnanja z naravnimi dobrinami in problemi globalizacije;
- kotiček za starše – z gradivom za vprašanja vzgoje in starševstva;
- pravljичna soba – z zbirko tujih nagrajenih ali nominiranih del za otroke;
- samostojni popotnik – z izbranim gradivom za zahtevne turiste na temo odgovornega turizma;
- zbirka vseživljenjskega učenja – z izbranim gradivom za permanentno izobraževanje odraslih;
- srednješolski učbeniki – zbirka za potrebe pridobivanja srednješolske izobrazbe izven rednih oblik formalnega srednješolskega izobraževanja;
- knjige za slabovidne, večji tisk – z gradivom za slabovidne;
- zbirka Okno Kitajske – namenjena kitajsko govorečim uporabnikom ter tistim, ki jih poslovno ali drugače zanima Kitajska;
- šahovski kotiček;
- konjeniška zbirka;
- kinološka zbirka;
- posebna zbirka planinske in gorniške literature;
- zbirka kakovostnih virov o zdravju, zdravilih in zdravem načinu življenja za izboljšanje zdravstvene pismenosti.

Dostop do elektronskih virov:

MKL bo v letu 2019 zagotovila dostop do elektronskih virov informacij: uporabnikom knjižnice omogoča spletni dostop do petih podatkovnih zbirk in zbirke 3.000 elektronskih časopisov in revij ter izposojajo e-knjig v sistemu Biblos.

Drugo neknjižno gradivo:

Knjižnica načrtuje nakup do 15 % enot neknjižnega gradiva v sorazmerju z ostalimi vrstami gradiva. Od tega največ – predvidoma 5.800 enot – zgoščenki filma in glasbe.

Serijske publikacije:

Knjižnica bo v letu 2019 zagotavljala uporabo 1000 naslovov serijskih publikacij, ki jih pregledujemo glede na aktualnost in morebitne ustrežnejše nove naslove na tržišču.

Potujoča knjižnica:

Knjižnica za uporabnike postajališč Potujoče knjižnice načrtuje 1.400 enot novega knjižničnega gradiva. Od tega 700 enot iz sredstev Ministrstva za kulturo, 700 enot iz sredstev občin s postajališči Potujoče knjižnice. Deleži občin so določeni po številu prebivalcev:

Delež za Potujočo knjižnico je določen glede na število prebivalcev v občinah s postajališči bibliobusa:

Občine	Prebivalci	Št. enot	EUR	Delež
Brezovica	12.186	24	451 €	3,36%
Dobrova-Polhov Gradec	7.661	15	284 €	2,11%
Dol pri Ljubljani	6.008	12	223 €	1,66%
Horjul	3.017	6	112 €	0,83%
Ig	7.366	14	273 €	2,03%
Ljubljana	289.518	559	10.726 €	79,90%
Škofljica	11.098	21	411 €	3,06%
Velike Lašče	4.303	8	159 €	1,19%
Vodice	4.861	9	180 €	1,34%
Medvode	16.362	32	606 €	4,52%
Potujoča knjižnica skupaj	362.380	700	13.425 €	100,00%

*podatki o prebivalstvu stanje 01. 01. 2018 (SUR5)

Predviden nakup novih enot knjižničnega gradiva (po zvrsteh)

Načrtovan obseg nakupa novih enot knjižničnega gradiva po zvrsteh

Knjižno gradivo	Neknjižno gradivo	Serijske publikacije	SKUPAJ
56.275	11.634	2.026	69.935

Načrtovan obseg nakupa novih enot knjižničnega gradiva na območju Mestne občine Ljubljana

Knjižno gradivo	Neknjižno gradivo	Serijske publikacije	SKUPAJ
46.116	9.394	1.702	57.212

Načrtovan obseg nakupa novih enot knjižničnega gradiva na območju primestnih občin

Knjižno gradivo	Neknjižno gradivo	Serijske publikacije	SKUPAJ
10.159	2.240	324	12.723

Načrtovan obseg nakupa naslovov po zvrsteh: stroka / leposlovje

Stroka	Leposlovje	Skupaj
3.400	3.400	6.800

Načrtovan obseg nakupa naslovov po zvrsteh: mladina / odrasli

Odrasli	Mladina	Skupaj
5.100	1.700	6.800

Načrt razporeditve gradiva v knjižnični mreži

IZVODI	Knjižno gradivo	Neknjižno gradivo	Serijske publikacije	SKUPAJ
Knjižnica Bežigrad	5.060	1.189	161	6.410
Knjižnica Črnuče	1.250	359	35	1.644
Knjižnica dr. France Škerl	923	380	36	1.339
Knjižnica Glinškova ploščad	817	286	33	1136
Knjižnica Savsko naselje	702	239	29	970
Knjižnica Jožeta Mazovca	3.239	778	127	4.144
Knjižnica Fužine	1.453	242	68	1.763
Knjižnica Jarše	651	43	41	735
Knjižnica Polje	1.591	239	95	1.925
Knjižnica Zadvor	572	105	30	707
Knjižnica Zalog	751	105	46	902
Knjižnica Otona Župančiča	10.342	1.946	252	12.540
Knjižnica Nove Poljane	217	177	9	403
Knjižnica Poljane	887	72	21	980
Knjižnica Prežihov Voranc	4.619	883	181	5.683
Knjižnica Grba	1.448	429	57	1.934
Knjižnica Rudnik	1.591	358	79	2.028
Knjižnica Šiška	5.949	887	175	7.011
Knjižnica Gameljne	830	141	32	1003
Knjižnica Šentvid	1.427	480	74	1.981
Slovanska knjižnica	1.797	56	121	1.974
SKUPAJ MOL	46.116	9.394	1.702	57.212
Knjižnica Brezovica	989	208	30	1227
Knjižnica Notranje Gorice	147	30	0	177
Knjižnica Podpeč	383	143	22	548
Knjižnica Rakitna	465	88	0	553
SKUPAJ Brezovica	1984	469	52	2505
Knjižnica Dobrova	871	199	43	1113
Knjižnica Polhov Gradec	105	89	0	194
Knjižnica Šentjošt	105	75	0	180
SKUPAJ Dobrova Polhov Gradec	1081	363	43	1487
Knjižnica Frana Levstika	589	138	41	768
Knjižnica Rob	57	39	0	96
SKUPAJ V. Lašče	646	177	41	864

Knjižnica Horjul	451	126	19	596
Knjižnica Ig	1.161	283	47	1.491
Knjižnica Škofljica	1.762	342	69	2.173
Knjižnica Vodice	883	70	16	969
Potujoča knjižnica	1.193	202	5	1.400
Knjižnica Jurij Vega – Dol pri Ljubljani	998	208	32	1.238
SKUPAJ vse krajevne knjižnice	56.275	11.634	2.026	69.935

Sredstva za nakup knjižničnega gradiva

Pričakovana sredstva in delež ministrstva	255.000 EUR
Pričakovana sredstva in delež Mestne občine Ljubljana	812.000 EUR
Pričakovana sredstva in delež primestnih občin	109.585 EUR
Lastna sredstva:	35.000 EUR
SKUPAJ:	1.211.585 EUR